

UUSPERHEIDEN
PERHEVARALLISUUS-
JA PERINTÖOIKEUDELLISET
KYSYMYKSET

LAKITOIMISTOKUNNES.COM

UUSPERHEET

Miksi perhevarallisuus- ja perintösuunnittelu on uusperheissä erityisen tärkeää?

Perintöoikeudelliset säännökset on laadittu perinteisen ydinperhemallin mukaan – lapset ovat yhteiset eikä aviopari eroa. Asetelma ei kuitenkaan vastaa nykypäivän todellisuutta. Uusperheissä on otettava huomioon niin sinun, minun kuin meidän yhteisten lasten perintöoikeudellinen asema sekä huomioitava myös entisten puolisoitten asema osana perimysjärjestystä.

Oppaassa ei ole mahdollista ottaa kantaa kaikkiin mahdollisiin tilanteisiin, joten on mahdollista, että oma perhe- ja varallisuustilanteesi poikkeaa tässä oppaassa esitetyistä esimerkeistä ja skenaarioista – näissä tilanteissa ota yhteyttä niina@lakitoimistokunnes.com ja sovi yksilöllinen konsultaatio (145 e/h).

UUSPERHEET

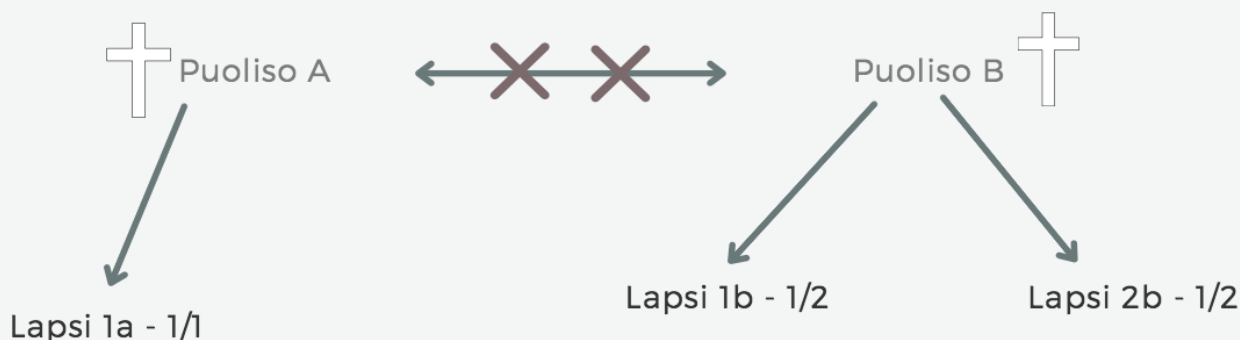
PERIMYSJÄRJESTYS

Vaikka uusperheiden arjessa ei tehtäisi eroa sen osalta, kuka lapsista on kenenkin, perintökysymyksissä asialla kuitenkin on suuri merkitys. Lapsi voi periä vain biologisen vanhempansa eli mikäli kaikki uusperheen lapset halutaan saattaa perinnön saamisen osalta tasavertaiseen asemaan, on tehtävä testamentti.

Biologisilla lapsilla on kuitenkin oikeus lakiosaan eli uusperheen kaikkien lasten saattaminen "samalle viivalle" ei saa loukata biologisten lasten, rintaperillisten, oikeutta lakiosaan. Lakiosa on puolet perintöosuudesta.

Katso seuraavista kaavioista, miten perimysjärjestys uusperheissä voi mennä.

UUSPERHE, MOLEMMILLA TAI TOISELLA OMIA LAPSIA

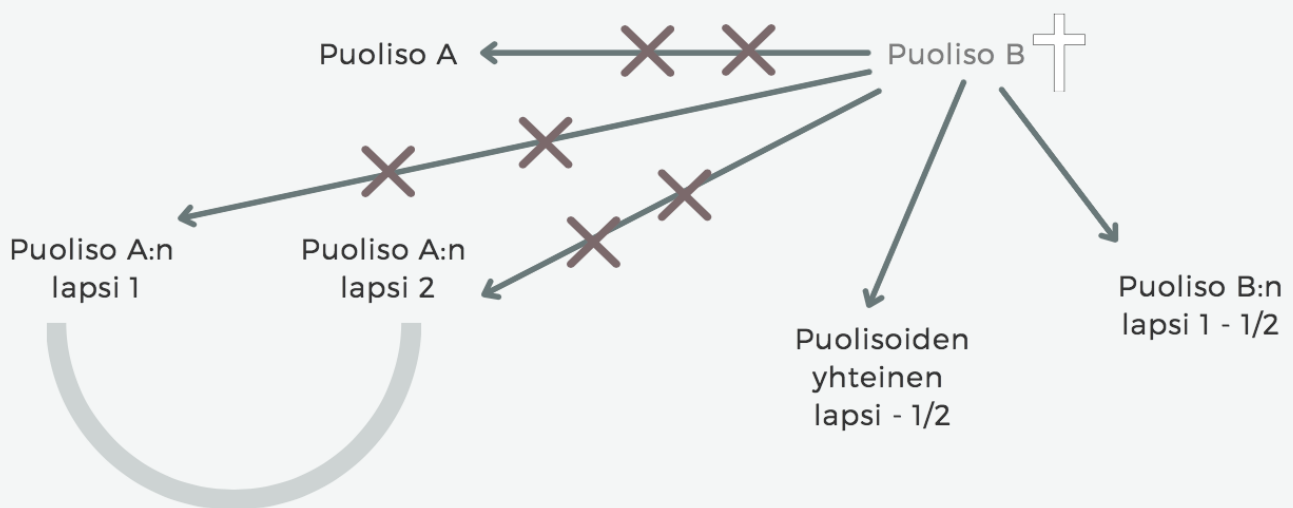
HUOM! Puoliso A:n kuoltua hänen lapsensa perii hänet.
Jos lapsi kuolee ilman omia lapsia tai aviopuolisoa,
perii hänen isänsä eli puoliso **A:n ex-puoliso** lapsen
(ja saa samalla puoliso A:n omaisuuden).

Sama tilanne lapsi 1b:n ja lapsi 2b:n kuoleman kohdalla.

UUSPERHEET

PERIMYSJÄRJESTYS

UUSPERHE, MOLEMMILLA TAI TOISELLA OMIA LAPSIJA + YHTEISIÄ LAPSIJA

Puoliso A:n perivät hänen lapsensa edellisestä liitosta (avo- tai avioliitto) sekä puoliso A:n ja B:n yhteinen lapsi

- Ilman testamenttia lapset perivät vain biologisen vanhempansa. Mikäli kaikki uusperheen lapset halutaan saattaa perimisen suhteen tasavertaiseen asemaan, tarvitaan **testamentti**.
- Ilman toissijais määräyksiä sisältävää **testamenttia** jopa ex-puoliso voi päästä käsiksi perintöösi.
- Uusperheessä huomioitava myös avio- ja avoliiton erilaiset oikeudelliset lähtökohdat: Avoleski ei saa mitään - ei edes asumisoikeutta asuntoon ilman testamenttia. Lue lisää seuraavilta sivuilta.

UUSPERHEET

PARISUHTEEN MUODON MERKITYS

Avoliitto

- Ei oikeutta toisen avopuolison omaisuuteen → Avopuolisoiden omaisuus pysyy henkilökohtaisena
- Avopuolisot eivät peri toisiaan missään tilanteessa ilman testamenttia
- Ei oikeutta jäädä asumaan asuntoon
- Ei oikeutta tasinkoon
- Ei oikeutta lesken eläkkeeseen
- Perintöverotus on rankempaa: Avoleski maksaa perintöveroa 20 000 euron perinnöstä eteenpäin, avioleski 110 000 eurosta eteenpäin
- Mahdollinen henkivakuutuskorvaus verotetaan pääomatulona (30–34 % riippuen korvaussummasta)
- Liiton purkaminen yksinkertaisempaa (vrt. avioliitto, jossa haettava avioeroa)
- Yli 5 vuotta kestäneessä liitossa eron hetkellä toisella avopuolisolla voi olla oikeus hyvitykseen

Avioliitto

- Avio-oikeus toisen puolison omaisuuteen (= eron tai kuoleman hetkellä molempien netto-omaisuus lasketaan yhteen ja jaetaan puoliksi)
- Puolisolla oikeus periä, jos perittävällä ei lapsia
- Avioleskellä oikeus jäädä asumaan asuntoon, vaikka se olisi osittain tai kokonaan toisen aviopuolison omistama = perilliset eivät voi myydä tai viedä asuntoa lesken alta
- Oikeus **verovapaaseen** tasinkoon eron tai kuoleman hetkellä (= varakkaampi puoliso maksaa vähävaraisemmalle tasinkoa sen verran, että omaisuus molemmilla yhtä suuri). Tasingonmaksuoikeudesta on sellainen poikkeus, että varakkaampi leskeksi jäänyt puoliso ei ole velvoitettu maksamaan tasinkoa kuolinpesälle.
- Oikeus lesken eläkkeeseen
- Mahdollinen henkivakuutuskorvaus verotetaan perintöverona (7–19 %)

HUOM! Sinisellä fontilla merkittyihin kohtiin voi vaikuttaa avioehtosopimuksella.

Leskeksi jäänyt avopuoliso **ei koskaan**, missään tilanteessa peri avopuolisoaan, ellei avolesken hyväksi ole tehty **testamenttia**.

Avoleskellä säilyy se omaisuus, mikä on hänen nimissään = etenkin merkittävimpien hankintojen osalta on tärkeää säilyttää ostokuitit sekä tehdä asianmukaiset omistusosuusmerkinnät kauppakirjoihin tai muihin asiakirjoihin.

Avoleskellä **ei ole oikeutta jäädä asumaan yhteisenä kotina käytettyyn asuntoon** tai pitää jakamattomana hallussaan edes avopuolisoiden asuntoirtoaimistoa, ellei tätä oikeutta ole turvattu **testamentilla**.

Jos avioliitto on kestänyt vähintään viisi vuotta tai avopuolisolla on yhteinen lapsi, on avolesken mahdollista saada harkinnanvaraista avustusta kuolinpesältä.

HUOMIOITAVIA ASIOITA

Alla uusperheen perhevarallisuus- ja perintöoikeudellisesta näkökulmasta keskeisimpiä pohdinnan paikkoja. Pohdi jokaista kysymystä oman varallisuus- ja perhetilanteesi pohjalta. Jokaisen kysymyksen perässä on mainittu se asiakirja, jolla kysymyksen mukaiseen tilanteeseen on mahdollista vaikuttaa.

1. Halutaanko varmistua siitä, että kummankaan ex-puoliso ei missään tilanteessa, esim. yhteisten lasten kautta, pääse käsiksi perintöön? Mikäli kyllä: **testamentti**.
2. Halutaanko oma omaisuus säilyttää (myös avioliitossa) omana? Mikäli kyllä: **avioehto**.
3. Halutaanko uusperheen kaikki lapset asettaa perintöoikeudellisesti samalle viivalle = jokainen lapsi saa perintöä huolimatta siitä, kumman uusperheen vanhemman biologisesta lapsesta on kysymys? Mikäli kyllä: **testamentti**.
4. Halutaanko, että uusperheen lapsille ohjautuu vain hänen biologisen vanhemman omaisuus? Mikäli kyllä: **avioehto**.
5. Alaikäisten lasten ollessa kyseessä, halutaanko että joku muu kuin ex-puoliso ottaa lasten perinnön vastaan? Mikäli kyllä: **testamentti**, jossa määrätään joku muu kuin ex-puoliso lasten etua valvomaan.

Halutaanko varmistua siitä, että kummankaan ex-puoliso ei missään tilanteessa, esim. yhteisten lasten kautta, pääse käsiksi perintöön?

Alla on esitetty esimerkkejä erilaisista, uusperheissä mahdollisesti eteen tulevista haasteista, mikäli perhevarallisuus- ja perintökysymyksiä ei mietitä ennalta. Esimerkkien lopuksi on viitattu niihin asiakirjamalleihin, joiden avulla voit välttyä ikäviltä yllätyksiltä.

Ilman avioehto aviopuolisoiden varallisuus lasketaan yhteen ja jaetaan puoliksi ensin kuolleen puolison perillisten ja lesken kesken. Osa varakkaamman aviopuolison varallisuudesta voi siten siirtyä tasingon kautta leskelle ja edelleen hänen perillisilleen. Moni ei välttämättä tule ajatelleeksi, että perintö voi lapsen kautta siirtyä ex-puolisollekin.

Esimerkki: Kaisalla ja Matilla on poika Mikko. Kaisalle ja Matille tulee avioero. Kaisa avioituu uudelleen Tapion kanssa. Tapio on Kaisaa varakkaampi. Kaisa ja Mikko joutuvat auto-onnettomuuteen. Kaisa menehtyy välittömästi ja Mikko myöhemmin sairaalassa.

Mikko ehtii ennen menehtymistään periä äitinsä Kaisan. Mikon menehdyttyä, Mikon biologinen isä Matti perii Mikon. Kaisan koko omaisuus menee näin ollen hänen ex-puolisolleen Matille. Lisäksi eteen voi tulla myös muita haasteellisia tilanteita perinnön suhteen. Mikäli Tapiolla ja Kaisalla on esimerkiksi ollut yhteinen sijoitusasunto, kuolintapausten jälkeen sijoitusasunnon omistavat yhdessä Tapio ja Matti.

Asiakirjat edellä esitetyn tilanteen välttämiseksi: **Testamentti** toissijaismääräyksen.

**Halutaanko oma omaisuus säilyttää
(myös avioliitossa) omana? Ja halutaanko, että uusperheen lapsille
ohjautuu vain hänen biologisen vanhemman omaisuus?**

Alla on esitetty esimerkkejä erilaisista, uusperheissä mahdollisesti eteen tulevista haasteista, mikäli perhevarallisuus- ja perintökysymyksiä ei mietitä ennalta. Esimerkkien lopuksi on viitattu niihin asiakirjamalleihin, joiden avulla voit välttyä ikäviltä yllätyksiltä.

Ilman huolellista perintösuunnittelua on jopa mahdollista, että oma perintö siirtyykin entiselle puolisolle yhteisen lapsen kautta (ks. edellisen sivun esimerkki) tai uuden puolison entiselle puolisolle heidän lastensa kautta.

Esimerkki: Jaakko ja Kaija ovat aviopari. Jaakolla on 200 000 euroa ja Kaijalla 500 000 euroa. Jaakolla on edellisestä liitosta tytär Minna ja Kaijalla edellisestä liitosta tytär Sanna. Mikäli Kaija kuolee ensin, saa hänen avioleskensä Jaakko tasinkona 150 000 euron arvosta Kaijan varallisuutta. Loput Kaijan omaisuudesta (350 000 €) perii hänen tyttärensä Sanna.

Aikanaan Jaakon kuoltua hänet perii Jaakon tytär Minna. Näin ollen Kaijan omaisuutta siirtyy myös Jaakon tyttärelle. Mikäli kävisi vielä niin ikävästi, että Jaakon tytär Minna menehtyy ilman aviopuolisoa tai omia lapsia, Minnan perii Jaakon ex-puoliso eli Minnan äiti. Tällöin Kaijan omaisuutta kulkeutuu hänen aviopuolisonsa ex-puolisolle, mikä harvoin on toivottu lopputulos.

Asiakirjat edellä esitetyn tilanteen välttämiseksi: **Avioehto** ja **testamentti** toissijaismääräyksin.

Halutaanko uusperheen kaikki lapset asettaa perintöoikeudellisesti samalle viivalle = jokainen lapsi saa perintöä huolimatta siitä, kumman uusperheen vanhemman biologisesta lapsesta on kysymys?

Alla on esitetty esimerkkejä erilaisista, uusperheissä mahdollisesti eteen tulevista haasteista, mikäli perhevarallisuus- ja perintökysymyksiä ei mietitä ennalta. Esimerkkien lopuksi on viitattu niihin asiakirjamalleihin, joiden avulla voit välttyä ikäviltä yllätyksiltä.

Lainsäädännön lähtökohta: Vain biologiset lapset perivät. Tästä syystä uusperheen perintöasioissa kaikkien lasten ”samalle viivalle” saattaminen edellyttää **testamentin** laatimista.

Esimerkki: Mikko ja Katja ovat aviopari. Mikolla on kaksi lasta edellisestä liitosta ja Katjalla yksi lapsi edellisestä liitosta. Lisäksi heillä on yksi yhteinen lapsi.

Mikon kuoltua hänet perivät hänen kaksi lastaan edellisestä liitosta sekä hänen ja Katjan yhteinen lapsi. Katjan lapsi ei saa mitään. Katjan kuoltua hänet perii hänen lapsensa edellisestä liitosta sekä Katjan ja Mikon yhteinen lapsi. Mikon kaksi lasta edellisestä liitosta eivät saa mitään.

Asiakirjat edellä esitetyn tilanteen välttämiseksi: **Testamentti.**

UUSPERHEET

Yhteenveto ja askelmerkit oikeudellisen varautumisen tielle

Kuten edellä esitetyistä esimerkeistä saatoit havaita - perhevarallisuus- ja perintökysymykset voivat olla melko mutkikkaita. Etenkin uusperheissä on hyvä pohtia, miten haluaisi omaisuutensa jakautuvan kuoleman jälkeen. Näin on mahdollista välttyä ikäviltä ja peruuttamattomilta yllätyksiltä.

Mikäli haluat tehdä juuri teidän perheenne kannalta tarpeelliset asiakirjat ammattilaisen avustuksella, ota yhteyttä niina@lakitoimistokunnes.com tai whatsapp 050-3675311. Olisi ilo auttaa!

